

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2015. február 1-jén.

Kezdő ének: 125. zsoltár 1. verse

Főének: 489. dicséret mind a 4 verse

Ének prédikáció előtt: 125. zsoltár 4. verse

Textus: János evangéliuma 8. rész 10-11. versei: „Mikor pedig Jézus felegyenesedett, és senkit sem látott az asszonyon kívül, így szólt hozzá: Asszony, hol vannak a vádlóid? Senki sem ítélte el téged? Ő így felelt: Senki, Uram. Jézus pedig ezt mondta neki: Én sem ítélek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!”

Kedves Testvéreim!

Azt hiszem alapvető emberi tulajdonság az, hogy szeretünk azonnal, rögtön, első látásra véleményt alkotni. Mondjuk is, hogy amikor megláttam, már akkor nem volt szimpatikus. Vagy éppen használjuk a kifejezést, hogy ez szerelem volt első látásra. Ezekkel is érzékeltetjük azt, hogy bennünk van egy képesség, ami alapján szinte azonnal ítéletet tudunk alkotni. Sokszor ez nem is jut el a tudatunkig, hogy megtettük, esetleg csak percekkel, órákkal később. Amikor pedig észleljük azt, hogy mit tettünk, akkor elszégyelljük magunkat. Hiszen nincsen jogom senkiről azonnal ítéletet alkotni. Meg kell ismernem, hogy aztán ki-mondhassam a véleményemet.

Az ítélet alkotástól pedig csak egyetlen vékony fal választja el az ítélkezést. Valakiről kialakítok egy képet, és úgy gondolom, hogy ő olyan. A róla alkotott képtől pedig nem tud megszabadulni, bármit is tesz. Ezt pedig megteszi mindenki, hiszen nagyon sok olyan dolog van, amiben észrevétlenül benne van az ítélkezésünk. Amikor általánosságban fogalmazunk, máris ezt tesszük. A szőke nők kevésbé értelmesek, mint a barnák. Vagy egy rendőr értelmi képessége csakis egészen csekély lehet. Minden fiú rosszabb, mint a lányok. Minden művész kicsit elvont figura. Amikor pedig találkozunk egy fiúval, vagy egy rendőrrel, akkor máris az általános kép előítéletté alakul. Ilyenkor pedig nem is akarjuk megismerni a másikat, hanem azt a képet akarjuk beleerőltetni, ami a mi korábbi tapasztalatainkban benne volt.

Nem csupán az általánosítással követünk el hibát, hanem a skatulyázással is. Egyszer-egyszer panaszként hallottam gyerekektől, hogy csak azért, mert az apám rossz tanuló volt, engem is butának néztek. Vagy mert az édesanyám rendetlen volt, engem is annak tartottak. Tanárok, akik nem tudták elképzelni, hogy az alma bizony messze is eshet a fától, vagyis a gyerek lehet egészen más, mint a szülő. Ilyen skatulyákat pedig mindannyian alkalmazunk. Hiszen azt szeretjük, hogyha minden ember beletartozik valamilyen előre elképzelt kategóriába. Ilyen az is, amikor az úgynevezett csillagjegyek alapján próbáljuk meg kitalálni, hogy a másik milyen is lehet.

Nem túlzás tehát, ha azt mondom, hogy mindannyian ítélkezünk, hol keményebb, hol finomabb formában. A mi ítélkezésünk pedig valami miatt mindig kizáró, mindig kirekesztő, mindig megfosztja a másikat valamilyen lehetőségtől. Az emberi ítélet mindig sújtja a másikat, és nem pedig felemeli. Ezért döbbenetes az számunkra, hogy Jézus mennyire másként ítélkezik. Ezen a mai istentiszteleten nézzük meg azt, hogy miben más ez az ítélkezés, mint a mienk.

A legelső, amiben ezt a másságot látjuk, hogy ahol Jézus ítélkezik, ott minden emberi ítélkezés megszűnik. Jézus felegyenesedik, és nem lát senkit a vádlók közül. Nincsen ott egy sem, aki ítéletet mondana. Miért van ez így? Azért, mert Jézus büntelen és tiszta. Nem véletlenül hívja fel az ott állók figyelmét arra, hogy aki büntelen közöttetek, az vessen először rá követ. Csak egy valaki állt ott, akinek ez jogában lett volna: Jézus. Ahol az Ő tisztasága megjelenik, ott eltűnik az emberi ítélkezés sötétsége. Ezért van az, hogy aki igazán Jézus követőjének tartja magát, annak meg kell szüntetnie a mások felett való ítélkezést. Úgy kell tekintenie a többi emberre, mint ahogyan Jézus is tette.

Jézus környezetében véget ér az emberi ítéletalkotás, mert Jézus más formában ítél. Nem az emberi írott törvényekre utal, nem Mózes parancsait hozza fel itt sem. Hiába emlegetik fel a vádlók Jézus előtt, hogy milyen paragrafus alapján kellene halálra kövezni az asszonyt. Jézusnál ugyanis egészen más a mérce. Egy alkalommal ezt mondta a tanítványoknak. „Hallottátok, hogy megmondatott: „Ne paráználkodj!” Én pedig azt mondom nektek: aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele szívében.” Jézus aztán így folytatta. „Hallottátok, hogy megmondatott: „Szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet.” Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldözik titeket.” Majd még hozzáteszi azt is, hogy „azt is hallhattátok, hogy szemet szemért, fogat fogért. Én pedig azt mondom, hogyha valaki arcul üt téged jobb felől, tartsd neki oda a másik orcát is”. Nem az írott törvé-

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2015. február 1-jén.

nyek szerint ítél Jézus, hanem az Isteni mérce szerint. Minden törvénynél, minden szabálynál ezerszer szigorúbb Isten rendelkezése.

Azért is megszűnik az emberek ítélkezése Jézusával szemben, mert mi a tettet nézzük, Jézus pedig a tettet. Mi azt mondjuk egy cselekedetre, hogy rossz, és megbüntetjük a bűnöst. Isten pedig azt mondja, hogy „nem akarom én a bűnös ember halálát, hanem, hogy megtérjen és éljen”. Jézus előtt nem a bűnös utálatos. Hanem a bűn, amit elkövetett. Mi emberek nem tudjuk kettéválasztani a kettőt. A mi Urunknak, Jézusnak ez is sikerült. Nincs értelme tehát Jézus erőterében ítéletet mondani.

Mindezek után már nem is lepődünk meg annyira, ha kimondom, Jézus egyetlen embert sem ítél el. Hogyan? Hiszen arról volt szó, hogy Jézus nagyon kemény szabályok szerint ítél. Akkor miként lehetséges az, hogy nem ítél el senkit? Amikor ránéz az asszonyra, akkor ezt kérdezi tőle. Senki sem ítél el téged? Senki Uram, hangzik a válasz. Jézus így felel: én sem ítéllek el téged.

Ma is ez a mondat hangzik felénk. Bármit követtünk is el, bármilyen nagy bűnt, legyen az hazugság, csalás, lopás, és a sort folytathatjuk tovább, Jézus nem ítél el minket. Ha olyan dolgot tettünk, amit mások nem is láttak, de nem tiszta, amiatt sem vádol minket. Legyünk bár a legnyomorultabb életűek, legyünk el-esettek, legyen az életünk tele mindenféle titkos kiskapuval és tisztátalansággal, Jézus akkor sem ítél el minket.

A végső ítélet időpontja még nem jött el. Jézus el fog jönni, hogy ítéljen élők és holtak felett, de még nem most. Még nem annak van itt az ideje. Nem az a cél, hogy a bűnös leckét kapjon, hogy meglakoljon, hogy megtanulja a szabályokat, nem az a lényeg, hogy neveljen Jézus, hanem hogy jobba tegyen. Ezért nincsen elmarasztaló ítélet. Istennek nem az a célja az emberrel, hogy félelemből kövesse, hanem hogy szeretetből. Ezért adja a megbocsátást és nem az ítéletet. Ezért adja a kegyelmet és nem a büntetést. Ezért láthatjuk Jézusban a békességet hozó Istent, és nem a félelmet keltő Istent. Ezért áll Jézus előtt ez az asszony, aki bár bűnt követett el, Jézus mégsem mond ki ítéletet. Azért, hogy akik ma itt vagyunk, ezt tanulhassuk meg. Isten életet kínál fel nekünk, nem pedig ítéletet. Jézus pedig azért halt meg a kereszten, hogy bűnbocsánatot adjon.

A legérdekesebb mégis az Jézus ítélkezésében, hogy annak komoly következményei vannak. Menj el, és többé ne vétkezzél. mondja Jézus az asszonynak. Vagyis a bűnbocsánat következménye nem más, mint a hálás, megújult élet. Aki végiggondolja azt, hogy milyen büntetés érhetne volna, ha nem lép közbe a mi Urunk, akkor az hálás lesz. Nem hiszem, hogy az asszony még egyszer házasságtörést követett volna el, ami miatt meg akarták ölni. Nem félelemből, hogy hátha megint rajtakapják, hanem azért, mert Jézus ezt kérte: menj el, és többé ne vétkezzél.

Victor Hugo Nyomorultak című művében a főszereplő Jean Valjean is valami hasonlót élhetett át. Éppen kenyér lopás miatt letöltött börtönbüntetéséből ment hazafelé, amikor az úton találkozott egy kisfiúval, akinél meglátott egy pénzermét. A pénzermét erőszakkal elvette, zsebre tette, majd tovább indult. Éjszakára egy paplakon kapott szállást. Hajnalban felkelt, a zsákjába tett két ezüst gyertyatartót, és kiugrott az ablakon. Nem sokkal később a tolvajt elkapták a rendőrök, és vitték vissza a paphoz. Amikor szembesítették a rablót a pappal, és megkérdezték, hogy a gyertyatartó innen való-e, akkor ezt válaszolta a plébános. Igen, a gyertyatartó az enyém. Csakhogy én odaadtam ennek az embernek. Jean Valjeant elengedték, és az élete ettől a találkozástól teljesen megváltozott. Bár a kisfiútól ellopott pénz miatt elítélték, de megszökött, és egész életében mások segítésére figyelt. Még az életére törő rendőrtisztnek is megmentette az életét, amikor éppen erre volt szükség. Ennek az embernek az életében lejátszódott egy ugyanolyan találkozás, mint az asszony életében. Valaki azt mondta neki, hogy nem ítéli el, elment és többé már nem vétkezett.

Jézus szava ma is hangzik mindannyiunknak. Nem ítéllek el. Menj el, és többé ne vétkezzél. Ne essél vissza, ne tedd meg újra azt, amit eddig. Igyekezzél egy-egy hibádtól fokozatosan megszabadulni. Ezért jó, hogy Jézus ítéletének komoly következménye van, mégpedig a megtisztulás, a megújulás, a talpra állás útja. Menj el, és többé ne vétkezzél. Most már tudjuk, hogy mi a mérce. Olyannak lenni, amilyen Jézus.

Szeretett Testvéreim! Ne legyünk olyanok, akik ítéletet mondanak, viszont vegyük észre Jézus biztatását, hogy Ő nem ítél el. Menjünk tehát tovább az életünk útján, és többé ne vétkezzünk. Ezért mondhatjuk Jézusnak minden napon: „Bár vétkem súlya nagy, mégis Hozzád jövök. A bűnnek gyűlölője vagy, de kegyelmed örök.”

Amen!

Záró ének: 460. dicséret mind a 6 verse